

In de gevoegde zaken :

- 14-60 — **Meroni & Co., Industrie Metallurgie**,
commanditaire vennootschap, gevestigd te Erba (Como),
vertegenwoordigd door haar beherend vennoot,
dr. A. Artioli,
- 16-60 — **Acciaieria Ferriera di Roma (F.E.R.A.M.)**,
naamloze vennootschap, gevestigd te Rome,
vertegenwoordigd door haar enig bestuurder, V. Frigerio,
- 17-60 — **FER.RO (Ferriere Rossi)**,
onderneming gevestigd te Magliano Alpi (Cuneo),
vertegenwoordigd door haar eigenaar, G. Rossi,
- 20-60 — **Società Industriale Metallurgica di Napoli (S.I.M.E.T.)**,
naamloze vennootschap, gevestigd te Napels,
wettelijk vertegenwoordigd door dr. P. Fantini,
- 24-60 — **Fonderie Officine Meccaniche (F.O.M.)**,
naamloze vennootschap, gevestigd te Turijn,
vertegenwoordigd door haar enig bestuurder, R. Alice,
- 26-60 — **Acciaieria Laminatoi di Magliano Alpi (A.L.M.A.)**,
naamloze vennootschap, gevestigd te Turijn,
vertegenwoordigd door haar enig bestuurder,
dr. G. Passalacqua,
- 27-60 — **Compagnie des Hauts Fourneaux de Chasse**,
naamloze vennootschap, gevestigd te Lyon (Rhône),
vertegenwoordigd door haar president-directeur, P. Cholat,
- 1-61 — **Meroni & Co.**,
naamloze vennootschap, gevestigd te Milaan,
vertegenwoordigd door haar enig bestuurder, dr. A. Meroni,
ten deze domicilie gekozen hebbende ten kantore van
mr. G. Margue, rue Philippe II 20, Luxemburg,

Verzoeksters

bijgestaan door mr. A. Cottrau, advocaat te Turijn en bij de Corte di Cassazione te Rome,

tegen

Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal,
ten deze domicilie gekozen hebbende te haren kantore, Place de Metz 2, Luxemburg,

Verweerster

vertegenwoordigd door prof. G. Pasetti, juridisch adviseur bij de Hoge Autoriteit, als gemachtigde,
bijgestaan door prof. G. Stolfi, hoogleraar aan de Universiteit te Pavia, advocaat bij de Corte di Cassazione te Rome,

betreffende beroepen tot vergoeding van schade, veroorzaakt door een beweerde dienstfout van de Hoge Autoriteit,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE

samengesteld als volgt:

A. M. Donner, *President*,
Ch. L. Hammes en N. Catalano, *Kamerpresidenten*,
O. Riese (*Rechter-Rapporteur*), L. Delvaux, J. Rueff en R. Rossi, *Rechters*,
Advocaat-Generaal: M. Lagrange,
Griffier: A. Van Houtte,

het volgende

A R R E S T

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I – Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoekster Meroni & Co., Industrie Metallurgiche* (zaak 14-60) concludeert dat het den Hove behage:

„na verwerping van alle tegengestelde vorderingen, exceptiën en verweermiddelen,

1. het onderhavige beroep ontvankelijk te verklaren; te verstaan dat de Hoge Autoriteit aansprakelijk is wegens dienstfout doordat zij verzoekster niet tijdig heeft medegedeeld, welk — bovendien nog voorlopig — bedrag verzoekster verschuldigd was uit hoofde van de schrootvereeniging over het tijdvak 1 april 1954 tot 31 maart 1959, waardoor zij gedwongen was haar prijschalen en verkoopsvoorwaarden te publiceren zonder ook maar enigszins rekening te kunnen houden met de premie die later van haar zou worden opgeëist;
2. een ambtshalve te benoemen deskundige opdracht te geven, vast te stellen welke schade verzoekster heeft geleden doordat zij haar ijzer- en staalproductie heeft moeten verkopen zonder het bedrag van de vereveningspremie aan haar afnemers te kunnen doorberekenen en voorts het juiste bedrag te bepalen waarvoor verzoekster voor het tijdvak 1 april 1954 tot 31 maart 1959 op de vereveningsrekening zal moeten worden gecrediteerd;
3. de Hoge Autoriteit in de kosten te veroordelen”;

dat *de overige verzoeksters* conclusies indienen welke, op enkele details na, gelijkkluidend zijn;

Overwegende dat *verweerster* concludeert dat het den Hove behage:

1. alle vorderingen vervat in de door verzoeksters ingediende beroepen te verwerpen;
2. verzoeksters te veroordelen tot betaling der proceskosten.

II — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat:

Bij wijze van „premissen”

1 — geven *verzoeksters* een overzicht van de rechtspraak van het Hof omtrent de verplichte openbaarmaking van prijschalen en verkoopsvoorwaarden, en de doeleinden en de betekenis van deze openbaarmaking (arrest 1-54);

2 — schetsen zij de ontwikkeling en de organisatie van de vereveningsinstelling, waarvan het Hof in de arresten Meroni (zaken 9-56 en 10-56) de ongenoegzaamheid zou hebben erkend;

3 — wijzen zij er op, dat de beide verzoeksters Meroni & Co. reeds bij gelegenheid van genoemde processen kritiek hadden uitgeoefend op de vertraging waarmede aan betrokkenen mededeling werd gedaan van het werkelijke beloop der uit hoofde van de verevening verschuldigde bedragen;

4 — voeren zij aan dat de Hoge Autoriteit bij de herziening van de grondslagen van de vereveningsinstelling naar aanleiding van bedoelde arresten Meroni een dusdanig systeem had behoren uit te werken dat het vereiste van een voorafgaande en nauwkeurige publikatie van de prijzen door de ondernemingen enerzijds met dat van de juiste en tijdige mededeling van de uit hoofde van de verevening verschuldigde bedragen anderzijds in overeenstemming werd gebracht; het was te meer nodig met deze factoren rekening te houden omdat het vereveningspercentage bij voortduring en op voor de ondernemingen onvoorzienbare wijze is gestegen, doordat het van 0,75 \$ per ton toenam tot 13 \$ per ton, hetgeen een stijging betekent van 1600%.

Uitgaande van deze „premissen” dienen verzoeksters beroepen in tot schadevergoeding wegen dienstfout, welke zijn gebaseerd op artikel 40 van het Verdrag E.G.K.S..

Volgens verzoeksters heeft de Hoge Autoriteit een dienstfout begaan door een gedragslijn te volgen welke in strijd is met „de meest elementaire regels van zorgvuldigheid die in verband met de aard van de bedoelde openbare dienst zijn vereist”, dat wil zeggen door bij de inwerkingtreding van de vereveningsinstelling er geen zorg voor te dragen dat nauwkeurig en tijdig mededeling werd gedaan van de door verzoeksters uit hoofde van de verevening verschuldigde bedragen. Zij heeft mitsdien de wettige belangen van verzoeksters geschaad door het haar onmogelijk te maken, bij de prijsberekening en bij de vaststelling der prijschalen rekening te houden met de verschuldigde vereveningsbijdragen en deze op haar afnemers af te wentelen. Zij heeft daardoor „de bestuurders der ondernemingen in een toestand van malaise gebracht door hen in bepaalde gevallen op een verkeerd spoor te brengen, hen er toe te dwingen de regelmatige gang der produktie geweld aan te doen en

door iedere normale en behoorlijke berekening voor de toekomst onmogelijk te maken of althans te bemoeilijken”.

Verzoeksters merken nog op, dat de voor een bepaald tijdvak geldende tarieven herhaaldelijk en steeds voorlopig zijn gerectificeerd, zodat in 1961 nog geen zekerheid bestaat omtrent het definitieve tarief voor het jaar 1954.

De Hoge Autoriteit heeft zich dusdoende schuldig gemaakt aan schending van

- artikel 5 van het Verdrag E.C.K.S., dat haar tot taak stelt de beweegredenen voor haar handelingen openbaar te maken en de nodige maatregelen te nemen ter verzekering van de naleving van de bepalingen van het Verdrag;
- artikel 47, volgens welk zij verplicht is alle gegevens die voor de Regeringen of voor andere belanghebbenden van nut zijn openbaar te maken;
- artikel 60, door de ondernemingen te plaatsen voor het dilemma van of wel het in dit artikel neergelegde beginsel, volgens hetwelk de toegepaste prijzen volledig met de openbaar gemaakte prijzen moeten overeenstemmen, niet in acht te nemen of wel de verkoop van hun produkten stop te zetten teneinde het risico te vermijden dat met verlies wordt gewerkt.

Deze houding van de Hoge Autoriteit heeft verzoekster een schade berokkend die „uit de aard der zaak gelijk is aan het totale bedrag van de vereveningspremie”, althans door een deskundige zou kunnen worden bepaald.

Verweerster ontkent dat zij een dienstfout heeft begaan en voert daartoe aan dat de uitvoering van een vereveningsstelsel noodzakelijkerwijs afhankelijk is van de kennis van bepaalde factoren, welke eerst bij een onderzoek a posteriori van de betreffende gegevens bekend worden. De kritiek van verzoeksters richt dus in feite op de aard en de structuur van het vereveningsstelsel en niet op de wijze waarop dit functioneert. Het systeem als zodanig, dat is gewijzigd naar aanleiding van vroegere arresten van het Hof, staat echter thans niet meer ter discussie daar de rechtsgeldigheid ervan is erkend.

Daar de Hoge Autoriteit bij de definitieve berekening der vereveningsbijdragen de lasten nauwkeurig en rechtvaardig dient te verdelen, moet haar een zekere tijd worden gelaten. Wat daarentegen de voorlopige berekening betreft, zijn de resultaten daarvan op de kortst mogelijke termijn aan de betrokkenen ter kennis gebracht, daar de eerste gegevens zijn medegedeeld binnen een termijn van niet meer dan ongeveer twee maanden (en zelfs minder) na de maand waarop ze betrekking hebben. Hierbij valt te bedenken dat de Hoge Autoriteit het vereveningsstarief niet kan vaststellen zonder op de hoogte te zijn van een aantal gegevens, waartoe in het bijzonder de hoeveelheden en de prijzen van importschroot en binnen de Gemeenschap gekocht schroot behoren. Om op snelle wijze over deze gegevens te kunnen beschikken was de Hoge Autoriteit afhankelijk van de medewerking der ondernemingen, die in tal van gevallen geen bijzondere haast aan de dag hebben gelegd.

Voorts ontbreekt ook het element schade. Immers, de ondernemingen wisten dat het vereveningsstelsel bepaalde verplichtingen met zich brengt, zij waren voortdurend op de hoogte van de voor de onmiddellijk voorafgaande tijdvakken verschuldigde bijdragen en zij konden de ontwikkeling van de markt volgen, zodat zij steeds in staat waren bij de berekening van de kostprijs met het belangrijkste deel van deze bijdragen rekening te houden. Door een minimum aan commercieel inzicht en ervaring aan de dag te leggen, konden en moesten zij eveneens rekening houden met het risico van eventuele geringe verhogingen van de heffing. Nu zij dit niet gedaan hebben, kunnen zij slechts zichzelf verwijten maken.

Trouwens, de prijs wordt niet bepaald door de onderhavige lasten, doch door vraag en aanbod, waarbij de verkoper in beginsel de hoogste prijs vraagt die hij hoopt te kunnen maken.

Ten slotte hebben verzoeksters de gestelde schade op generlei wijze nader bepaald. Doch aangenomen dat er van schade sprake zou zijn, zou deze slechts in het verschil tussen de redelijkerwijs in de toekomst te verwachten lasten en het feitelijke verloop van de vereveningspremies, niet in het totale bedrag van de bijdragen kunnen bestaan. Doch het schijnt onmogelijk een dergelijke schade te

achterhalen, immers daartoe zou een hypothetische berekening dienen te worden gemaakt van „hoe onder geheel andere omstandigheden de prijsvorming en bijgevolg het marktverloop zou zijn geweest met als gevolg daarvan een hogere of lagere winst”.

In antwoord op de argumenten ontleend aan artikel 60 merkt verweerster op, dat niets de ondernemingen belette hun prijschalen zonodig dagelijks te wijzigen in verband met veranderde omstandigheden, waaronder begrepen de wijzigingen van het verevenings-tarief.

Verzoeksters ontkennen dat zij binnen een termijn van twee maanden van de voorlopige berekening van de vereveningspremies op de hoogte zijn gesteld; in de verzoekschriften noemen zij een gemiddelde termijn van 3 tot 4 maanden en in de conclusies van repliek van 4 tot 5 maanden.

In antwoord op de stelling dat de ondernemingen redelijkerwijs het werkelijke verloop der verveningslasten hadden kunnen voorzien vragen verzoeksters zich af, welk verloop daarmede wordt bedoeld. Immers, met het oog op de arresten Meroni (zaken 9 en 10-56) „moet worden toegegeven dat, zelfs indien verzoeksters over de voorspellende gaven beschikten die verweerster haar toeschrijft, zij toch noch de toekomstige premies noch de premies voor het verleden hadden kunnen voorzien, daar laatstgenoemde premies nimmer geldig zijn vastgesteld en als nietig en niet bestaand behoren te worden aangemerkt”. Immers, de eerste mededeling die aan de voorschriften beantwoordde was de publikatie van de beschikkingen 18 tot 21-60, waarbij de Hoge Autoriteit de consequenties trok uit de genoemde arresten.

Onjuist is vervolgens het betoog, dat de prijzen uitsluitend door vraag en aanbod worden bepaald; dit betoog is in tegenspraak met de regels van het Verdrag, alsmede met de feitelijke situatie welke door monopolistische en dirigistische elementen en in veel gevallen door politieke prijzen wordt gekenmerkt. Het beginsel van de vrije concurrentie betekent niet dat de ondernemer zijn produkten met een zo groot mogelijke winst tracht te verkopen, doch dat hij

genoopt is de minimum prijs van zijn eindprodukt met een scrupuleuze nauwkeurigheid vast te stellen.

Voorts dient in aanmerking te worden genomen, dat de verkoop van staal door uiterst korte termijnen wordt gekenmerkt; zelfs indien verzoeksters de in haar prijsschalen gepubliceerde prijzen telkenmale hadden kunnen wijzigen wanneer mededeling werd gedaan van het vereveningstarief, zouden zij toch genoopt zijn geweest in de tussentijd tegen de oude prijzen te verkopen zonder met de verhoging van het tarief rekening te kunnen houden.

Voorts kan het gebeuren dat ondernemingen die, zoals verzoeksters, zich beperken tot de produktie van staalblokken en betonstaal, crisisperioden meemaken. De onderneming die niet nauwkeurig, tijdig en definitief op de hoogte is van haar produktiekosten, bevindt zich in dergelijke omstandigheden in de onmogelijkheid, op een bepaald tijdstip na te gaan of zij met verlies werkt. In het bijzonder de Italiaanse ijzer- en staalindustrie heeft dergelijke crises meegemaakt tussen 1954 en 1958; zij heeft perioden gekend gedurende welke staalblokken en betonstaal met een winstmarge van een lire en minder per kilo werden verkocht en soms zelfs zonder enige winst, ja zelfs onder de kostprijs. Indien de ondernemingen destijds tijdig op de hoogte waren geweest van het juiste vereveningstarief — dat gedurende enkele maanden 8 lire per kg heeft bedragen — hadden zij zeer waarschijnlijk hun ovens gedoofd om een betere conjunctuur af te wachten.

Verweerster antwoordt hierop, dat de stelling dat de ondernemer, alvorens zijn prijschaal vast te stellen, volledig op de hoogte dient te zijn van alle factoren die de kostprijs bepalen, op een „her-senschim” berust. Het is bekend dat de kostprijs in het algemeen zeer moeilijk vooraf kan worden berekend, daar deze dikwijls wordt beïnvloed door factoren die gedurende het produktieproces en zelfs bij de verkoop niet voorzienbaar zijn, zoals belastingverhogingen, stijging van de lonen met terugwerkende kracht, enz.

Ten slotte toont verweerster met behulp van cijfers aan, dat in feite „de verschillende tarieven niet steeds van invloed zijn geweest

op de prijsschalen die de onderscheiden ondernemingen op verschillende data hebben gedeponneerd”.

III — Procedure

Overwegende dat de procedure normaal is verlopen;

dat slechts dient te worden opgemerkt dat het Hof bij beschikking van 17 februari 1961 het gebruik van het Italiaans als proces-taal ook in de zaak 27-60 (Compagnie des Hauts Fourneaux de Chasse) heeft toegestaan;

dat het Hof bij beschikking van 30 november 1960 de zaken 14, 16, 17 en 20-60 voor de schriftelijke en mondelinge behandeling en ter gelijktijdige berechting bij arrest heeft gevoegd;

dat het Hof bij beschikking van 14 februari 1961 de zaken 24, 26 en 27-60 met de eerste zaken heeft gevoegd;

dat het Hof ten slotte bij beschikking van 21 mei 1961 de zaak 1-61 met de vorige zaken heeft gevoegd;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

I — Ten aanzien van de wettelijke grondslag der beroepen en het voorwerp van het onderzoek door het Hof

Overwegende dat verzoeksters haar beroepen kennelijk op artikel 40 hebben gegrond, daar zij stellen dat de Hoge Autoriteit een „dienstfout” heeft begaan en daar zij een volledige vergoeding in geld verlangen voor de schade die zij ten gevolge van de gestelde fout beweren te hebben geleden;

dat de onderhavige gedingen mitsdien uitsluitend op grond van dit artikel behoren te worden berecht;

dat bijgevolg de vraag, of de beschikkingen waarbij het vereveningssysteem is opgericht en gewijzigd al dan niet geldig zijn, van meet af aan buiten beschouwing dient te blijven en uitsluitend

behoort te worden onderzocht of de wijze waarop de financiële instelling wordt beheerd een dienstfout oplevert, waarvoor verweerster aansprakelijk is;

II — Ten aanzien van de aanwezigheid van schade

Overwegende dat het Hof niet van oordeel is, dat de normale nadelen die het onvermijdelijke uitvloeisel van het vereveningsstelsel zijn recht geven op schadevergoeding, zulks te minder omdat alle ondernemingen van de Gemeenschap daardoor worden getroffen en omdat de verevening de gezamenlijke schrootverbruikers daarvoor in de plaats belangrijke voordelen biedt, met name doordat de prijs van het gemeenschapsschroot op een redelijk peil wordt gehandhaafd en aanzienlijke fluctuaties van deze prijs worden voorkomen;

dat in casu niet is komen vast te staan dat het nadeel dat de ondernemingen leden doordat zij tijdelijk in onzekerheid verkeerden omtrent het definitieve bedrag dat zij uit hoofde van de verevening moesten betalen, het nadeel dat normaal aan het verkozen stelsel is verbonden overtreft;

Overwegende dat er geen sprake kan zijn van enige aan verweerster te wijten schade, indien blijkt dat verzoeksters in staat waren, bij de vaststelling van haar verkoopprijzen rekening te houden met de vereveningsheffing, niettegenstaande de met betrekking tot het definitieve tarief bestaande onzekerheid;

dat in dit verband in de eerste plaats kan worden opgemerkt dat verzoeksters wisten dat de afrekeningen slechts van voorlopige aard waren en bijgevolg onderhevig aan wijzigingen, die eventueel konden bestaan in verhoging van de heffing;

dat zij dientengevolge bij hun voorlopige berekeningen als voorzichtige producenten met de mogelijkheid van dergelijke verhogingen rekening moesten houden, zulks te meer omdat een producent dikwerf eerst achteraf nauwkeurig op de hoogte is van bepaalde elementen van zijn produktiekosten (bijvoorbeeld indien lonen of sociale lasten met terugwerkende kracht worden verhoogd, indien belas-

tingen worden opgelegd die betrekking hebben op een vroegere periode, of indien er verschillen bestaan tussen de werkelijke en de voor de afschrijving geraamde kosten van vervanging van materiaal, enz.);

dat overigens uit de door partijen aan het Hof overgelegde statistieken duidelijk blijkt, dat in vele gevallen de achtereenvolgende wijzigingen van het tarief voor een en hetzelfde tijdvak niet een voortdurende stijging aanwezen, doch werden gekenmerkt door afwisselende stijgingen en dalingen (bijvoorbeeld in 1955 in de maanden april en september tot december), of zelfs door geleidelijk toenemende verlagingen (bijvoorbeeld in 1956 in de maanden juli tot december);

dat verzoeksters bijgevolg niet kunnen stellen dat zij zolang het vereveningssysteem bestond voortdurend het risico liepen, dat zij de kostprijs te laag calculeerden;

dat somtijds het tegenovergestelde het geval was, zodat logischerwijze kan worden gesteld dat het genoemde bezwaar in zekere zin is gecompenseerd op een wijze, welke evenzeer inherent is aan de vereveningsinstelling;

dat ten slotte het Hof van mening is, dat zelfs in de gevallen waarin het voor een en hetzelfde tijdvak geldende tarief aanzienlijk is gestegen, de invloed hiervan op de totale schrootprijs, derhalve ook op de kostprijs, niet zo groot was, dat een voorzichtige producent niet geacht kon worden daarmee bij zijn voorlopige calculaties rekening te houden;

Overwegende dat uit de voorgaande overwegingen voortvloeit, dat verzoeksters niet het bewijs hebben geleverd van een schade ten gevolge waarvan zij recht hebben op vergoeding;

III — Ten aanzien van de gestelde dienstfout

Overwegende dat de grieven van verzoeksters zich richten tegen twee aspecten van het optreden van de Hoge Autoriteit of de organen van Brussel, namelijk

- 1) de „vertraging” waarmee de eerste mededelingen omtrent het voor de verschillende afrekeningstijdvakken geldende tarief afkwamen;
- 2) de omstandigheid dat deze tarieven in vele gevallen later wijzigingen hebben ondergaan, die soms door weer andere wijzigingen werden gevolgd, zonder dat tot dusver een definitief tarief is vastgesteld;

1) Overwegende met betrekking tot de eerste grief, dat verweerster terecht heeft opgemerkt dat het vereveningssysteem, zoals dit in de algemene beschikkingen van de Hoge Autoriteit is neergelegd, noodzakelijkerwijs met zich bracht dat eerst achteraf berekeningen konden worden gemaakt;

dat immers het vereveningstarief slechts met inachtneming van een aantal gegevens kon worden vastgesteld, zoals met name de prijzen en de totale hoeveelheden van importschroot en binnen de Gemeenschap gekocht schroot;

dat de Hoge Autoriteit voor de kennis van deze factoren voornamelijk afhankelijk was van de spoed waarmee de aan het vereveningsstelsel onderworpen ondernemingen hun verplichting tot het doen van de nodige opgaven nakwamen;

dat het algemeen bekend is dat sommige ondernemingen niet steeds de gewenste spoed betrachtten;

dat verzoeksters er zich evenwel niet over hebben beklaagd, dat de administratie een gebrek aan zorgvuldigheid aan de dag heeft gelegd door na te laten de ondernemingen met voldoende kracht op hun plichten te wijzen;

dat uit de door partijen verschaftte gegevens blijkt dat de termijnen waarbinnen mededeling van de tarieven werd gedaan respectievelijk bedroegen:

- 117 dagen voor de beginperiode van het vereveningsstelsel (april tot juni 1954), te rekenen van het eind van de maand juni;
- een gemiddelde van 57 tot 74 dagen voor de rest van hetzelfde jaar, alsmede voor de jaren 1955 tot 1957;

- een gemiddelde van 87 dagen voor het jaar 1958, met uitzondering van de maand december 1958 waarvoor het tijdsverschil 411 dagen bedroeg;

dat deze gegevens naar de mening van het Hof niet de conclusie wettigen van een onzorgvuldig beheer, in aanmerking genomen het ingewikkelde karakter van de factoren waarmede rekening moest worden gehouden;

dat weliswaar aanmerking kan worden gemaakt op het feit dat eerst na een tijdsverloop van 411 dagen mededeling werd gedaan van het tarief voor de maand december 1958, doch dat het Hof van mening is dat deze enige uitzondering op zichzelf niet van voldoende gewicht is om daaruit het bestaan van een dienstfout af te leiden;

dat mitsdien noch is bewezen noch te bewijzen aangeboden dat de toegepaste termijnen onredelijk zijn;

2) Overwegende met betrekking tot de verschillende latere rectificaties, dat er in de eerste plaats op dient te worden gewezen dat op de boven aangegeven gronden zowel de beschikkingen waarbij deze rectificaties werden uitgevaardigd als die waarvan zij het onvermijdelijke, al dan niet rechtstreekse gevolg waren, in het kader van de onderhavige gedingen niet ter beoordeling van het Hof staan;

dat bijgevolg het Hof zich dient te beperken tot de vraag, of deze wijzigingen zijn veroorzaakt door omstandigheden onafhankelijk van de wettelijke structuur van de vereveningsinstelling of door een gebrekkige organisatie van de administratieve diensten of hun werkzaamheden;

a) Overwegende dat verzoeksters uitgaan van de gedachte dat de rectificaties, zoals die zijn uitgevaardigd, op zichzelf — gezien hun aantal en omvang en de tussenpozen waarmede zij werden afgekondigd — het onweerlegbare bewijs leveren van een niet te verontschuldigen slecht beleid;

Overwegende dat de Hoge Autoriteit in de eerste plaats gerechtigd en tevens verplicht was, in het belang van de aan de ver-

eveningsinstelling onderworpen ondernemingen er voor te waken dat dit systeem steeds berustte op redelijke grondslagen, welke rechtsgeldig en in feitelijk opzicht juist waren;

dat zij bijgevolg verplicht was elke juridische of materiële vergissing te herstellen en elke beoordeling, die naar ervaringsregelen onnauwkeurig, ondoelmatig of onvoldoende was, te herzien;

dat niet uit het oog mag worden verloren:

— dat het onderhavige systeem in wezen berust op het beginsel dat er een evenwicht bestaat tussen de geïnde en de uit hoofde van de verevening uitgekeerde bedragen;

— dat de Hoge Autoriteit, op straffe van de artikelen 50 en 51 van het Verdrag te schenden en zich schuldig te maken aan discriminatie tussen de aan haar rechtsmacht onderworpen ondernemingen, de voor het Vereveningsfonds benodigde gelden slechts kon putten uit de op grond van artikel 53 ingestelde heffing, waardoor er geen sprake kon zijn van een systeem volgens hetwelk van het begin af aan een onveranderlijk tarief gold en een eventueel tekort kon worden gedekt met behulp van de financiële middelen bedoeld in artikel 49;

— dat de aan de vereveningsinstelling onderworpen ondernemingen elkanders concurrenten zijn, zodat de Hoge Autoriteit in het bijzonder tot taak heeft er voor te waken dat het beginsel van de gelijkheid ten opzichte van de openbare lasten steeds op de meest nauwgezette wijze wordt geërbiedigd;

— dat onder deze omstandigheden de Hoge Autoriteit niet kan worden verweten dat zij — zij het dat zij daartoe herhaalde malen rectificaties heeft moeten uitvaardigen — boven het beginsel van de rechtszekerheid de voorkeur heeft gegeven aan het beginsel dat de verdeling der lasten zo rechtvaardig mogelijk dient te geschieden;

Overwegende dat, anders dan verzoeksters menen, uit de onzekerheid omtrent de latere wijzigingen en de omvang van die wijzigingen niet mag worden afgeleid, dat de Hoge Autoriteit

aansprakelijk is wegens schending van de regels omtrent openbaarmaking van artikel 60, doordat de ondernemingen door haar toedoen in de onmogelijkheid verkeerden aan deze regels gevolg te geven;

dat immers moeilijk valt in te zien dat de ondernemingen, door het enkele feit dat zij nog niet nauwkeurig en volledig van de definitieve kostprijs op de hoogte waren, belet werden te verkopen tegen de prijzen die zij in hun prijsschalen vrijelijk hadden vastgesteld, zulks te minder omdat zij de vrijheid hadden de schalen zo dikwijls te veranderen als hun goeddacht;

b) Overwegende dat de Hoge Autoriteit er derhalve geen verwijt van kan worden gemaakt dat zij vergissingen in de berekening van de grondslag van de heffing heeft hersteld, doch dat niettemin dient te worden onderzocht of deze door een goede administratie hadden kunnen worden voorkomen, daar dergelijke vergissingen een dienstfout van de Hoge Autoriteit of — hetgeen op hetzelfde neer komt — van de organen van Brussel met zich zouden kunnen brengen;

Overwegende dat bij lezing van de conclusies van verzoeksters blijkt dat deze de vergissing of onjuistheden, welke naar haar mening een diensfout opleveren, voornamelijk aan twee factoren wijten: enerzijds de delegatie van bevoegdheid aan de organen van Brussel en de intrekking van deze delegatie op grond van de arresten Meroni (9 en 10-56) en anderzijds de fraudes waardoor de berekeningsgrondslag van de verevening werd vervalst;

Overwegende dat het argument ontleend aan de delegatie van bevoegdheid buiten beschouwing dient te worden gelaten daar, gelijk boven is gezegd, in het kader van de onderhavige, op artikel 40 gebaseerde gedingen, een onderzoek naar de intrinsieke gebreken van de algemene beschikkingen van de Hoge Autoriteit niet op zijn plaats is;

Overwegende dat het argument ontleend aan de fraudes — die voorwerp zijn van andere beroepen, waar schade van andere aard wordt gesteld — in casu evenmin voor overweging in aanmerking

komt, daar de in de onderhavige gedingen gestelde schade ongetwijfeld niet door deze fraudes is veroorzaakt;

dat toch op het tijdstip waarop de laatste door verzoeksters genoemde rectificaties werden afgekondigd (beschikking 19-60 van de Hoge Autoriteit, *Publikatieblad* van 24 augustus 1960) de Hoge Autoriteit nog niet de beschikking had over de resultaten van het onderzoek omtrent bedoelde fraudes, zodat geen van de tot dat tijdstip bekend gemaakte rectificaties — zelfs niet ten dele — als een rechtstreeks en wezenlijk gevolg van deze fraudes kan worden beschouwd;

dat voorts, voor zover verzoeksters bedoelden te stellen dat de fraudes er oorzaak van zijn dat de ondernemingen nog niet van het definitieve tarief op de hoogte zijn, dient te worden vastgesteld dat het op het huidige tijdstip tot de onmogelijkheden behoort na te gaan of en in welke mate laatstgenoemd feit een schade als in casu gesteld (verschil tussen redelijkerwijs in de toekomst te verwachten lasten en de werkelijke omvang van deze lasten) heeft veroorzaakt;

dat artikel 40 alleen kan worden toegepast in geval van een bestaand en zeker nadeel;

Overwegende dat uit de voorgaande overwegingen voortvloeit, dat uit de feiten die verzoeksters als oorzaak van de rectificaties hebben aangevoerd niet mag worden geconcludeerd tot het bestaan van een dienstfout die in het kader van de onderhavige gedingen in aanmerking kan worden genomen;

dat voorts het Hof geen andere factoren aanwezig acht die een dienstfout opleveren en genoemde rectificaties hebben kunnen beïnvloeden;

dat het met name waarschijnlijk is dat sommige van deze rectificaties, of althans de termijn die daarvoor in aanmerking werd genomen, worden verklaard door de onzekerheid waarin de administratie een tijdlang verkeerde omtrent de vraag of „concernschroot” onder de verevening moest worden begrepen (vgl. 16e overweging van de beschikking 19-60, *Publikatieblad* 1960, eerste kolom);

dat de Hoge Autoriteit evenwel niet mag worden verweten, dat zij de uitslag van gedingen die voor het Hof aanhangig waren heeft afgewacht alvorens definitief haar standpunt ter zake te bepalen;

dat de andere overwegingen van genoemde beschikking, welke een motivering bevatten voor een gedeelte van de rectificaties waarvoor verzoeksters zich bezwaard achten, evenmin aanwijzingen bevatten welke een begin van bewijs vormen voor een onzorgvuldig beheer;

dat ten slotte meer in het algemeen dient te worden opgemerkt dat, zelfs indien bepaalde rectificaties zouden zijn veroorzaakt door vroegere vergissingen of onjuistheden bij de berekening van de materiële grondslag van de vereveningsheffing — bijvoorbeeld van de totale hoeveelheid van het schroot dat voor de verevening in aanmerking kwam — deze vergissingen of onjuistheden niet ipso facto een dienstfout opleveren;

dat zij evenzeer het gevolg kunnen zijn, bijvoorbeeld van de moeilijkheden die met de oplossing van ingewikkelde juridische vraagstukken gepaard kunnen gaan of van tekortkomingen van de geadministreerden zelf;

dat verzoeksters in ieder geval niet op concrete wijze het bestaan van niet te verontschuldigen vergissingen hebben aangetoond;

Overwegende dat uit alle voorgaande overwegingen tezamen voortvloeit dat verzoeksters niet rechtens voldoende bewijs hebben geleverd van het bestaan van een dienstfout;

IV — Ten aanzien van de verjaring der vorderingen en het bijzondere karakter van de schade

Overwegende dat, daar de beroepen zowel wegens het ontbreken van een dienstfout als wegens het ontbreken van schade behoren te worden verworpen, geen uitspraak behoeft te worden gedaan omtrent de vraag of de door verzoeksters ingestelde vorderingen ten dele verjaard zijn;

dat op dezelfde gronden in casu niet behoeft te worden beslist of artikel 40 van het Verdrag verlangt, dat de schade waarvoor vergoeding wordt gevraagd het karakter heeft van een bijzondere schade en of deze voorwaarde in casu is vervuld;

V — Kosten

Overwegende dat volgens artikel 69 paragraaf 2 van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen;

dat in casu vzoeksters op alle punten van de verzoekschriften in het ongelijk zijn gesteld;

dat zij mitsdien in de kosten behoren te worden verwezen;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord partijen in haar pleidooien;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op de artikelen 33, 34, 40, 50, 51, 53, 60 en 80 van het Verdrag E.G.K.S.;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de E.G.K.S.;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, in het bijzonder artikel 69;

HET HOF VAN JUSTITIE

Rechtsdoende,

Verwerpt de beroepen;

Veroordeelt verzoeksters in de proceskosten;

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

Aldus door het Hof gewezen en ondertekend te Luxemburg op dertien juli negentienhonderdeenenzestig.

DONNER	HAMMES	CATALANO
RIESE	DELVAUX	RUEFF
		ROSSI

Uitgesproken ter openbare zitting gehouden te Luxemburg op dertien juli negentienhonderdeenenzestig.

De Griffier,
A. VAN HOUTTE

De President,
A. M. DONNER